

HİTİT ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Amaç, Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi çerçevesinde Hitit Üniversitesi bünyesinde Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurullarını oluşturmak ve bu kurulların görev, yetki, sorumluluk ve çalışma usullerini belirlemek; bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları ile alt kurulların uyacakları ilkeleri tespit etmektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu usul ve esaslar;

- a) Hitit Üniversitesi akademik personeli tarafından yapılan her tür bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,
- b) Hitit Üniversitesinde, yüksek lisans veya doktora eğitimi sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,
- c) Hitit Üniversitesi mensuplarınca yurtiçinde ve yurtdışında her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organlarında yayımlanan ya da yayımlanmak üzere gönderilmiş olan her tür yayımla ilgili yayın etiği sorunlarını,
- ç) Hitit Üniversitesi mensuplarınca biyomedikal araştırmalarda kullanılacak deneklerde ve ekoloji ile ilgili çalışmalarda yapılan etik ihlallerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu usul ve esaslar, Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulunun 2547 sayılı Kanununun 42 inci ve 65 inci maddelerine dayanılarak hazırladığı, 29.08.2012 tarihli toplantısında alınan 2012.18.946 sayılı karar ile yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede anılan;

- a) Üniversite: Hitit Üniversitesini,
- b) Rektör : Hitit Üniversitesi Rektörünü,
- c) Senato : Hitit Üniversitesi Senatosunu,
- ç) Başkan: Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulları Başkanlarını,
- d) Kurul: Hitit üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurullarını,
- e) Birim: Bilim alanında çalışma yapan enstitü, fakülte, yüksekokul ve araştırma merkezlerini,
- f) Sekreteryaya: Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulları sekreteryasını,
- g) Etik Alt Kurulu: Gerekli görülmesi halinde farklı bilim alanları için oluşturulan Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Alt Kurullarını,
- ğ) Denek: Üzerinde araştırma, inceleme, deney veya değerlendirme yapılan canlı varlıkları,
- h) Bilimsel Çalışma Alanları: Sosyal ve beşeri bilimler, fen ve mühendislik bilimleri ve sağlık bilimlerindeki alanları ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hitit Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurullarının Oluşumu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Kurulların oluşumu

Madde 5 - (1) Hitit Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu, Üniversitenin sosyal ve beşeri bilimler, fen ve mühendislik bilimleri ve sağlık bilimlerinin her birinden farklı alanlarda görev yapan profesör unvanına sahip öğretim üyeleri arasından iki yıllık süreyle Rektör tarafından seçilen, en az 7 üyeden oluşur.

(2) Kurul tarafından gerekli görülmesi halinde çalışmaların verimliliğini sağlamak amacıyla etik ihlali iddiası olan alan/konu ile ilgili Etik Alt Kurullarının oluşturulmasına karar verilebilir. Alt Kurul üyeleri, Kurul Başkanının önerisi ile Rektör tarafından görevlendirilir. Alt kurullar tercihen profesör unvanına sahip en az 3 üyeden oluşur ve en az bir üye ilgilinin çalıştığı alandan olmalıdır.

(3) Belirlenen kurul üyeleri hakkında etik ihlalinde bulduklarına dair kesinleşmiş bir adli veya idari karar veya tespit bulunmamalıdır.

(4) Etik kurallarına aykırı eylemi tespit edilen etik kurulu üyesinin görevi, Hitit Üniversitesi Rektörlüğünün bu konudaki kararının kendisine tebliği ile sona erer.

(5) Görev süresi biten bir üye aynı usulle yeniden seçilebilir. İzinsiz ve özürsüz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan veya en az altı ay süreyle izinli olan üyenin, üyeliği kendiliğinden sona erer. Herhangi bir nedenle boşalan üyelik için, aynı usulle yeni üye atanır.

(6) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları başkanları Rektör tarafından seçilir. Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulu başkanı kurul üyeleri arasından bir kişiyi başkan yardımcısı olarak seçer. Başkanın görevinin sona ermesiyle birlikte başkan yardımcılığı görevi de sona erer.

(7) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarının sekretaryası ve raportörlük görevi Hitit Üniversitesi Hukuk Müşavirliği tarafından yürütülür.

Kurulların Görevleri

Madde 6- (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarının görevleri şunlardır:

a) Yayımlanan veya yayın için gönderilen yazılarda tespit edilen veya dikkate sunulan etiğe aykırı eylemleri Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi çerçevesinde incelemek, gerektiğinde bilirkişi veya uzman görüşü almak, ilgili kişilerle yazışmalar yapmak, bilgi istemek ve görüş bildirmek,

b) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları tarafından doğrudan veya görevlendireceği bilirkişiler / uzmanlar aracılığıyla incelenen dosyalar ile ilgili raporları inceleyerek oluşturacağı sonuç raporunu yazılı olarak her ayın son iş gününe kadar Hitit Üniversitesi Rektörlüğüne sunmak,

c) Akademik, araştırma ve yayın etiği konularında muhtemel etik dışı eylemleri ortadan kaldırmak için, ilgili birim ya da kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak eğitici faaliyetler düzenlenmesini sağlamak üzere Hitit Üniversitesi Rektörlüğüne önerilerde bulunmak.

Etik Kurulu Başkanın Görevleri

- Kurulu toplantıya çağırarak,
- Kurul üyelerinin görev sürelerini takip etmek,
- Etik Kurulun çalışma yöntemlerini belirlemek,
- Kurul üyelerinin Görev tanımı yapmak ve görev dağılımını yapmak,
- Kurul üyelerinin etik kurul kararlarına ve etik kurallara uyup uymadıklarını takip etmek.

Etik Kurullarının Toplantı Usul ve Esasları

Madde 7 - (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları en az 5 üyenin katılımıyla toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır. Başkanın katılmadığı toplantılarda başkan yardımcısı, bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları toplantılarına başkanlık eder.

(2) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları çalışmalarını bizzat yürütür; ancak Kurul, gerektiğinde alanında uzman bilirkişilerden görüş alır.

(3) Aşağıdaki kişiler etik soruşturmalarda bilirkişi ve uzman olarak görevlendirilemez:

- İlgilinin lisansüstü tez danışmanları ve doçentlik jürilerinde görev almış öğretim üyeleri,
- İlgilinin eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımları,
- İlgili ile aralarında çıkar çakışması ve çatışması bulunan kişiler.

(4) İlgilinin çalıştığı anabilim dalında öğretim üyesi bulunmaması halinde, öncelikle en yakın anabilim dalında çalışan öğretim üyeleri arasından veya gerekli görülmesi halinde ilgili anabilim dalı dışından bilirkişi atanabilir. Birden fazla bilirkişi atanması halinde her bilirkişi ayrı ayrı rapor tanzim eder.

(5) Bilirkişiler dosya kendilerine ulaştığı andan itibaren en geç bir ay içerisinde konuya ilişkin raporu hazırlayıp gönderirler.

(6) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulları üyeleri kendileriyle ilgili veya kendilerinin daha önce birlikte çalışma yaptıkları kişilerle ilgili etik ihlali iddialarının görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

Etik Kurullarına Başvuru Ve Kurulların Çalışma Esasları

Madde 8 - (1) Doçentlik başvurularına ilişkin etik ihlal iddiaları dışında kalan ve Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığından veya kurum, kuruluş, kişiler vb. tarafından Hitit Üniversitesi Rektörlüğüne intikal ettirilen etik şikayet ve ihbarlara yönelik başvurular, inceleme yapılmak üzere Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kuruluna iletilir.

(2) Her başvuru için ayrı bir dosya açılır. Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun inceleme sürecinde diğer kurum, kuruluş ve kişilerle her türlü yazışmalar Rektörlük Makamı aracılığı yapılır.

(3) Hakkında etik ihlali iddiası bulunan kişiden iddialara ilişkin olarak savunma ve gerekli bilgi ve belgeler istenir. İlgili kişiler, bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulunun bu yöndeki isteğinin kendilerine ulaştığı tarihten itibaren onbeş gün içerisinde yazılı savunmalarını vermedikleri takdirde, Kurul, diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verir. Kurul, gerekli gördüğü hallerde savunmayı sözlü olarak da alabilir.

(4) Hazırlanan raporlar, ilgili bilimsel araştırma ve yayın etiği kurulunda tartışmaya açıldıktan sonra oylanır ve kesin rapor kurul üyelerince imzalanır. Çekimser oy kullanılamaz. Karara muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini yazmak zorundadır. İnceleme sonuçlarını içeren kurul kararları Rektörlüğe sunulur. Etik ihlali saptanan kişilerle ilgili olarak Kurulca düzenlenen rapor, Rektörlük tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

(5) Başka kuruluşlarca yapılmış ya da yapılmakta olan inceleme ve soruşturmalar, bu düzenleme kapsamında yapılacak etik ihlali incelemelerine engel oluşturmaz.

(6) Kurul üyeleri, uzman ve bilirkişiler yaptıkları soruşturma ile ilgili edindikleri bilgi ve belgeleri Rektörlüğün izni olmaksızın açıklayamazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Zamanaşımı

Madde 9 - (1) İntihal ve sahtecilik şeklindeki etik ihlallerinde inceleme başlatılması herhangi bir süre sınırlamasına tabi değildir. Ancak bunların haricindeki etik ihlallerinde eylemin gerçekleştiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra etik inceleme yapılamaz.

(2) İntihal ve sahtecilik haricindeki diğer etik ihlallerinde, etik ihlal teşkil eden eylemin öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl içinde etik inceleme başlatılmaması halinde etik ihlal iddiası incelenemez.

Gizlilik

Madde 10 - (1) Bilimsel araştırma ve yayın etik kurullarının kararları, genel düzenlemeler dışında gizlidir. Etik ihlali başvuru sonuçlarının bildirimini Rektörlüğün yetkisindedir. Üniversite Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulları ve alt kurullar kişi, kurum ve kuruluşlara hiçbir aşamada bilgi veremezler.

Etik İhlallerine İlişkin Kayıtlar

Madde 11 - (1) Yukarıda sayılan etik ihlal türlerinden birini gerçekleştirdiğine karar verilen kişilere ilişkin karar ve belgeler Hukuk Müşavirliği tarafından gizlilik ilkesine riayet edilmek suretiyle uygun bir şekilde dosyalanıp saklanır.

Yürürlük

Madde 12 - (1) Bu Usul ve Esaslar, Hitit Üniversitesi Senatosu tarafından kabulü tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 13 - (1) Bu Yönerge hükümlerini Hitit Üniversitesi Rektörü yürütür.

Madde 14- (1) Bu usul ve esaslarda yer almayan hükümler ise mevcut yasal düzenlemelere göre ele alınır.